

حقوق ارتباطات

و

مجموعه قوانین و مقررات رسانه ای ایران

اسماعیل بایبوردی

سرشناسه	: بایبوردی، اسماعیل، ۱۳۴۸
عنوان و نام پدید آور	: حقوق ارتباطات و مجموعه قوانین و مقررات رسانه ای ایران
مشخصات ظاهری	: ۶۵۴ صفحه
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۲۵-۷۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فبیای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۵۰۱۸۶

آدرس: رسالت - بین سرسبز و درخش - شماره ۶۰۱ واحد ۲

تلفن: ۷۷۸۹۳۶۶۴

نام کتاب: حقوق ارتباطات و مجموعه قوانین و مقررات رسانه ای ایران

تدوین و تالیف: اسماعیل بایبوردی

طرح روی جلد: حسن بهروز خانیکی

حروف چینی: جمیله بابامرادی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ اول: ۱۳۹۴

چاپخانه: نشاط

صحافی: نشاط

قیمت ۱۹۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۲۵-۷۰-۹

مقدمه.....	۱۵
بخش اول: بنیادهای نظری و کلیات حقوقی.....	۱۵
گفتار اول: منشا پیدایش حقوق.....	۱۵
الف) تعریف حقوق.....	۱۵
ب) اقسام حقوق.....	۱۷
حقوق خصوصی.....	۱۷
حقوق عمومی.....	۱۹
گفتار دوم: حقوق ارتباطات.....	۱۹
زمینه های تخصصی حقوق ارتباطات.....	۲۰
الف) مقررات حقوقی تاسیس و اداره موسسات ارتباطی.....	۲۰
ب) مقررات حقوقی حاکم بر محتوا و انتشار.....	۲۰
پ) مقررات حقوقی حرفه روزنامه نگاری و حرفه های ارتباطی دیگر.....	۲۱
ت) مقررات حقوقی مالکیت معنوی.....	۲۱
ث) مقررات حقوقی بین المللی ارتباطات.....	۲۲
گفتار سوم: جایگاه حقوق ارتباطات در تقسیم بندی های علم حقوق.....	۲۴
۱- پیوند حقوق ارتباطات با حقوق عمومی و حقوق خصوصی.....	۲۴
۲- پیوند حقوق ارتباطات با حقوق داخلی و بین المللی.....	۲۵
۳- پیوند حقوق ارتباطات با سایر شاخه های حقوق.....	۲۶
گفتار چهارم: اشخاص حقوقی؛ نوع روابط و نحوه نظارت بر آن ها.....	۲۷

۲۷	 مفهوم شخصیت حقوقی
۲۹	 اشخاص حقوقی حقوق خصوصی
۳۰	 اشخاص حقوقی حقوق عمومی
۳۱	 گفتار پنجم: منابع حقوق ارتباطات
۳۲	 الف) قانون اساسی
۳۳	 ب) قوانین عادی
۳۴	 ۱- قانون مطبوعات
۳۵	 ۲- علاوه بر قانون مطبوعات، قوانین متعدد و مختلفی نیز در خصوص مطبوعات وجود دارد
۳۶	 ۳- قانون اداره صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
۳۶	 ۴- قانون برنامه های پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
۳۸	 ۱- ۴- نهادهای ارتباطی در قانون برنامه پنج ساله اول توسعه (۱۳۷۲-۱۳۶۸)
۳۹	 ۲- ۴- نهادهای ارتباطی در قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه (۱۳۷۸-۱۳۷۴)
۴۰	 ۳- ۴- نهادهای ارتباطی در قانون برنامه پنج ساله سوم توسعه (۱۳۸۳-۱۳۷۹)
۴۱	 ۴- ۴- نهادهای ارتباطی در قانون برنامه پنج ساله چهارم توسعه (۱۳۸۸-۱۳۸۴)
۴۹	 ۵- ۴- نهادهای ارتباطی در قانون برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۴-۱۳۹۰)
۵۰	 ۵- سایر قوانین مرتبط
۵۱	 ب) مقررات دولتی
۵۱	 ۱- آیین نامه
۵۱	 آیین نامه های اجرایی

- آیین نامه های جایگزین قانون یا آیین نامه های تفویضی ۵۱
- آیین نامه های مستقل ۵۲
- ۲-تصویبنامه ها ۵۳
- ۳-سایر مقررات دولتی ۵۳
- بخشنامه ۵۳
- ت(مقررات و معاهدات بین المللی ۵۴
- گفتار ششم: موضوع، قلمرو و شاخه های حقوق ارتباطات ۵۸۵۹
- گفتار هفتم: ویژگی های حقوق ارتباطات ۶۰
- بخش دوم: قوانین و مقررات رسانه ای ایران ۶۳
- گفتار اول: قوانین و مقررات مرتبط با رسانه های جمعی ۶۳
- الف) قوانین و مقررات مرتبط با مطبوعات ۶۳
- ۱-قانون اساسی ۶۴
- ۲-قانون مطبوعات ۶۵
- ۳-لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱) اصلاحی قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹ ۸۰
- ۱-۳ قانون اصلاح ماده (۱) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ و اصلاحات بعدی آن ۸۱
- ۴-آیین نامه اجرایی قانون مطبوعات؛ مصوب ۱۳۶۴ و اصلاحات بعدی آن ۸۱
- ۵-مقررات مربوط به خبرگزاری ها به عنوان فصل پنجم آیین نامه اجرایی قانون مطبوعات ۸۸
- ۶-آیین نامه ساماندهی فعالیت پایگاه های اطلاع رسانی ۸۹
- ۷-آیین نامه تاسیس و نحوه فعالیت خبرگزاری های غیردولتی ۹۲

- ۸- آیین نامه صدور اجازه تأسیس، انحلال و نظارت بر فعالیت وسایل ارتباط جمعی خارجی . ۹۶
- ۹- کلیات برنامه توسعه مطبوعات یا سند توسعه مطبوعات ۹۹
- ۱۰- ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی و اصلاحیه آن ۱۱۰
- ۱۱- اصلاح مصوبه ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی ۱۱۳
- ۱۲- دستورالعمل اجرایی ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی ۱۱۳
- ۱۳- آیین نامه تعیین اعتبار نشریات علمی کشور ۱۲۶
- ۱۴- ضوابط قالب نشریات و مقالات علمی مصوب کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور ۱۳۸
- ۱۵- آیین نامه چاپ و صحافی مطبوعات دولتی ۱۳۹
- ب) قوانین و مقررات مرتبط با صدا و سیما (رادیو و تلویزیون) ۱۴۲
- ۱- قانون تشکیل سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران ۱۴۳
- ۲- صدا و سیما در جمهوری اسلامی ایران (اصل ۱۷۵ قانون اساسی) ۱۴۶
- ۳- قانون اداره سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ۱۴۹
- ۴- اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ۱۵۲
- ۵- شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما ۱۵۹
- ۶- قانون خط مشی کلی و اصول برنامه های سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ۱۶۱
- ۷- مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص مشارکت و استفاده دیگران از امکانات... ۱۷۱
- ۸- مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص راهبردها راهکارهای ارتقای صدا و سیما ۱۷۱
- ۹- سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ۱۷۷
- ۱۰- اساسنامه سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ۱۷۸

- ۱۱- قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می نمایند
۱۸۲.....
- پ) سینما..... ۱۸۷
- ۱- آیین نامه شورای عالی سینما..... ۱۸۶۷
- ۲- آیین نامه بررسی فیلمنامه و صدور پروانه فیلمسازی..... ۱۸۹
- ۳- آیین نامه نظارت بر نمایش فیلم و اسلاید و ویدئو و صدور پروانه نمایش آنها..... ۱۹۲
- ۴- تکمیل و اصلاح آیین نامه نظارت بر نمایش فیلم و اسلاید و ویدئو صدور پروانه نمایش..... ۱۹۵
- ۵- آیین نامه نظارت بر نمایش فیلم، اسلاید و ویدئو و صدور پروانه نمایش و اصلاحیه آن..... ۱۹۹
- ۶- آیین نامه اجرایی چگونگی پرداخت جایزه صادراتی به محصولات و خدمات سینمایی..... ۲۰۰
- ۷- قانون اجازه تشکیل شرکت سهامی تهیه و توزیع فیلم به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۲۰۱.....
- ۸- لایحه قانونی اخذ مالیات از نوارهای ضبط صوت..... ۲۰۲
- ۹- قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی..... ۲۰۲
- ت) کتاب و انتشارات..... ۲۰۵
- ۱- آیین نامه اهداف، سیاست‌ها و ضوابط نشر کتاب..... ۲۰۴
- ۲- آیین نامه صدور مجوز دائمی نشر کتاب..... ۲۱۱
- ۳- آیین نامه و شیوه نامه اجرایی صدور پروانه نشر..... ۲۱۳
- ۴- قانون ممنوعیت وزارتخانه‌ها و شرکت‌های دولتی از چاپ و انتشار نشریات غیر ضرور..... ۲۱۸
- آیین نامه اجرایی قانون ممنوعیت وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی از چاپ و انتشار
نشریات غیر ضرور..... ۲۲۰

- ث) قوانین و مقررات مرتبط دیگر در خصوص رسانه های جمعی ۲۲۳
- ۱-آیین نامه شورایعالی اطلاع رسانی دولت ۲۲۳
- ۲-بازنگری و اصلاح آیین نامه شورایعالی اطلاع رسانی ۲۲۵
- ۳-آیین نامه روشنگری رسانه ای دولت تدبیر و امید ۲۲۸
- ۴-آیین نامه چگونگی تعیین و حدود وظایف سخنگوی هیأت دولت و تشکیل شورای اطلاع رسانی دولت ۲۳۲
- ۵-اصلاح آیین نامه چگونگی تعیین و حدود وظایف سخنگوی هیات دولت و تشکیل شورای اطلاع رسانی دولت ۲۳۵
- ۶-بخشنامه ضرورت پاسخ به انتقادات رسانه های جمعی در چارچوب کلی ابلاغی ۲۳۶
- ۷-آیین نامه شورای اطلاع رسانی وزارتخانه ها ۲۳۶
- ۸-قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ۲۴۰
- ۹-آیین نامه اجرایی قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ۲۴۶
- ۱۰-قانون مجازات استفاده غیرمجاز از عناوین علمی در رسانه های جمعی ۲۵۰
- ۱۱-قانون حمایت از حقوق مؤلف و مصنف و هنرمندان ۲۵۰
- ۱۲-آیین نامه اجرایی ماده ۲۱ قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان ۲۵۵
- ۱۳-اصلاح آیین نامه اجرایی ماده ۲۱ قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان ۲۵۹
- ۱۴-لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان معنوی ۲۶۰
- ۱۵-قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان معنوی ۲۶۰
- گفتار دوم: قوانین و مقررات مرتبط با ارتباطات دور ۲۷۷
- ۱-اساسنامه سازمان فضایی ایران ۲۷۷

- ۲- قانون ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره ۲۸۱
- ۳- آیین نامه اجرایی قانون ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره ۲۸۳
- ۳- قانون تشکیل شرکت پست جمهوری اسلامی ایران ۲۸۶
- ۴- قانون تشکیل سازمان پست جمهوری اسلامی ایران ۲۹۲
- ۵- قانون (اساسنامه) شرکت پست جمهوری اسلامی ایران ۲۹۳
- ۶- اساسنامه شرکت ارتباطات سیار ۳۰۱
- گفتار سوم: قوانین و مقررات مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات رایانه ای ۳۰۸
- ۱- قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۳۰۸
- ۲- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات ۳۱۶
- ۳- سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای ۳۱۷
- ۴- سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و ارتباطات (افتا) ۳۱۸
- ۵- مواد قانون برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات ۳۱۹
- ۶- مواد قانون برنامه پنجساله چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات ۳۳۱
- ۷- مواد قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات ۳۳۶
- ۸- مقررات و ضوابط شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای ۳۳۱۲

- ۹- آیین نامه ساماندهی و توسعه رسانه ها و فعالیتهای فرهنگی دیجیتال ۳۴۳۴
- ۱۰- قانون اجازه اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار ۳۵۵
- ۱۱- آیین نامه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه های اجرایی ۳۵۶
- ۱۲- آیین نامه اجرایی تحقق دولت الکترونیک ۳۶۴۵
- ۱۳- قانون تجارت الکترونیکی ۳۶۹۰
- ۱۴- قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای ۳۸۶
- ۱۵- آیین نامه اجرایی مواد (۲) و (۱۷) قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای ۳۸۸
- ۱۶- آیین نامه ارائه خدمات پیام چند رسانه ای ۴۰۷
- ۱۷- قانون جرایم رایانه ای ۴۱۱
- ۱۸- کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه ۴۲۵
- ۱۹- لایحه قانونی تشکیل شورای عالی انفورماتیک کشور ۴۲۵
- ۲۰- ضوابط فعالیت موسسات تکثیر حامل های دیجیتال ۴۲۸
- ۲۱- اساسنامه شورای عالی فناوری اطلاعات (IT) ۴۲۹
- گفتار چهارم: قوانین و مقررات حاکم بر تبلیغات بازرگانی ۴۳۱
- ۱- آیین نامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانون های آگهی و تبلیغات ۴۳۱
- ۲- دستورالعمل اجرایی تبلیغات شهری (محیطی) ۴۳۵
- ۳- دستورالعمل اجرایی تبلیغات شهری (محیطی) و مواد ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ آیین نامه ۴۳۹
- ۴- مقررات ایجاد نمایندگی و شعب کانون های آگهی و تبلیغات ۴۴۳

- ۵- دستورالعمل اجرایی نحوه صدور و انتشار برگه‌های تبلیغاتی یا آگهی‌نامه توسط کانون های آگهی و تبلیغاتی تبلیغاتی ۴۴۴
- ۶- ضوابط و مقررات تأسیس مراکز، مؤسسات، کانونها و انجمن های فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها..... ۴۴۶
- ۷- مقررات مربوط به منع انتشار آگهی‌هایی که در آن از مردم برای شرکت در قرعه کشی درخواست وجه می شود ۴۵۲
- ۸- شرایط و مقررات ایجاد نمایندگی و شعب کانون‌های آگهی و تبلیغاتی..... ۴۵۳
- ۹- قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه ۴۵۴
- ۱۰- آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه ۴۵۶
- ۱۱- دستورالعمل اجرایی قانون منع به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه..... ۴۵۹
- ۱۲- ضوابط تولید آگهی های رادیویی و تلویزیونی ۴۶۱
- ۱۳- ضوابط و مقررات کلی سازمان صدا و سیما؛ شبکه های سراسری، دیجیتال و رادیو در خصوص تیزر ۴۷۰
- ۱۴- مقررات و ضوابط مربوط به فرم نسخه، تابلو و نحوه تبلیغات و تأسیس مطب یا محل کار اعضای سازمان نظام پزشکی ۴۷۲
- ۱۵- آیین نامه نحوه معرفی محصولات داروئی به جامعه پزشکی..... ۴۷۵
- ۱۶- دستورالعمل نحوه تبلیغ و آگهی‌های دارویی و مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، و امور پزشکی ۴۸۰
- ۱۷- مقررات مربوط به آگهی های دولتی ۴۸۲
- ۱- ۱۷- مقررات مربوطه و تمرکز، توزیع و نشر انواع آگهی های دولتی..... ۴۸۲
- ۲- ۱۷- آیین نامه تمرکز، توزیع و نشر آگهی‌های دولتی ۴۸۳

- ۳-۱۷ شیوه تنظیم و مراحل سفارش چاپ آگهی به اداره آگهی‌های دولتی..... ۴۸۹
- ۴-۱۷ قالب‌بندی (فرمت) مکاتبات سفارش چاپ آگهی به اداره آگهی‌های دولتی..... ۴۹۰
- ۵-۱۷ شرح وظایف اداره تمرکز و توزیع نشر آگهی‌های دولتی..... ۴۹۱
- ۶-۱۷ اهداف و وظایف اداره تمرکز و توزیع آگهی‌های دولتی..... ۴۹۲
- ۷-۱۷ انواع آگهی‌های دولتی..... ۴۹۲
- ۸-۱۷ تعرفه نرخ آگهی‌های دولتی: نمونه سال ۱۳۹۳..... ۴۹۳
- ۱۸- قوانین مرتبط با وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درخصوص معافیت‌های مالیاتی..... ۴۹۹
- ۱-۱۸ ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم..... ۴۹۹
- ۲-۱۸ قانون معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات..... ۴۹۹
- ۳-۱۸ دستورالعمل موضوع ماده ۱۲ آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده ۱۳۹ اصلاحی قانون مالیات‌های غیرمستقیم..... ۴۹۹
- بخش سوم: قوانین و مقررات مرتبط با روابط عمومی سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی... ۵۰۳
- ۱- آیین نامه واحدهای اطلاعات، انتشارات و روابط عمومی وزارتخانه‌ها و مؤسسات عمومی..... ۵۰۴
- ۲- تصویب‌نامه شماره ۳۰۴۴۶ مورخ ۱۳۶۱/۴/۲ هیات وزیران در خصوص همکاری روابط عمومی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی..... ۵۰۷
- ۳- بخشنامه شماره ۳۳۷۹۰ مورخ ۱۳۶۴/۴/۱۶ نخست وزیری مربوط به جایگاه روابط عمومی‌ها..... ۵۰۸
- ۴- ابلاغیه شماره ۲۴۳۱۲ مورخ ۱۳۷۴/۴/۶ معاون اول رئیس جمهور و رئیس شورای عالی..... ۵۰۹

- ۵- آیین نامه شماره ۶۵۳۵۴/ت/ ۳۷۳۷۴ هـ مورخ ۱۳۸۶/۴/۲۷ هیات وزیران در خصوص نحوه فعالیت، وظایف و اختیارات روابط عمومی دستگاه‌های اجرایی ۵۱۰
- ۶- اصلاح آیین‌نامه شماره ۱۰۲۴۰/ت/ ۴۵۷۹۴ هـ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۶ هیات وزیران در خصوص نحوه فعالیت، وظایف و اختیارات روابط عمومی دستگاه‌های اجرایی ۵۱۴
- ۷- بخشنامه معاون اول رئیس جمهور به وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی ها شرکت‌های دولتی و استانداری‌ها در خصوص پست‌های سازمانی و انتصاب در روابط روابط عمومی ها ۵۱۶
- ۸- ضرورت پاسخ به انتقادات رسانه ها در چارچوب کلی ابلاغی آیین نامه روشنگری رسانه ای دولت تدبیر و امید ۵۱۵
- بخش چهارم: اساسنامه و میثاق نامه های مرتبط با نهادهای ارتباطی ۵۱۷
- ۱- اساسنامه سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران (ایرنا) ۵۱۷
- ۲- پیش‌نویس سند میثاق اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری ۵۲۳
- ۳- میثاق نامه روزنامه نگاران جمهوری اسلامی ایران ۵۲۸
- ۴- اساسنامه خانه مطبوعات کشور ۵۲۹
- ۵- اساسنامه شورای هماهنگی روابط عمومی دستگاه‌های اجرایی استان ۵۴۲
- ۶- اساسنامه مجمع مدیران کل ادواری روابط عمومی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی ... ۵۴۴
- ۷- پیش‌نویس آیین‌نامه کار حرفه‌ای روزنامه نگاری ۵۵۲
- ۸- پیش‌نویس قانون سازمان نظام رسانه‌ای جمهوری اسلامی ایران ۵۵۸
- ۹- اصول بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای در روزنامه‌نگاری ۵۸۰
- ۱۰- آشنایی با اتحادیه بین المللی ارتباطات راه دور ۵۸۳
- ۱۱- سازمان نظام صنفی رایانه‌ای ایران ۵۸۷

- ۱۲-اساسنامه خانه سینما..... ۵۸۷
- ۱۳-آیین نامه مراجع داوری خانه سینما..... ۶۰۱
- ۱۴-آیین نامه نویسندگان مطبوعاتی و خبرنگاران..... ۶۱۱
- فهرست منابع..... ۶۱۶

مقدمه

ارتقای سطح آگاهی و آشنا ساختن دانشجویان، کارگزاران و فعالان عرصه حقوق و نهادهای ارتباطی اعم از رسانه های جمعی و روابط عمومی سازمانها و دستگاههای اجرایی با مبانی حقوقی و قانونی عملکردها و کاربردهای وسایل ارتباط جمعی، قواعد و مقررات ناظر بر تاسیس و اداره این وسایل و ضوابط ناظر و حاکم بر محتوای پیام های ارتباطی، هدف اصلی از تدوین و تالیف این کتاب بوده است. دامنه مطالعات حقوق ارتباطات بسیار وسیع و گسترده است و در حقوق ارتباطات، مباحث مهمی چون قوانین و مقررات مربوط به وسایل ارتباط جمعی، مطبوعات، سینما، رادیو و تلویزیون، پست، تلگراف، تلفن و بیسیم، ماهواره های ارتباطی، انفورماتیک، کامپیوتر، اینترنت و تبلیغات بازرگانی و... مطرح است. در این کتاب با استفاده از بنیادهای نظری و کلیات علم حقوق، قوانین، تصویبنامه ها، آیین نامه ها، بخشنامه ها، دستورالعمل ها، اساسنامه ها، ضوابط و مقررات مختلف در ارتباط با وظایف، اختیارات و مسئولیت نهادهای ارتباطی یعنی رسانه های جمعی و روابط عمومی ها گردآوری شده است که این قوانین و مقررات، عمدتاً دارای ارتباط نزدیک و تنگاتنگ با یکدیگر هستند.

یکی از نکات بسیار مهم در خصوص حقوق ارتباطات این است که حقوق ارتباطات در کشور ما، رشته ای جوان، تازه و با اهمیت است و این مفهوم در جامعه ما، با پیشرفت دموکراسی و حکومت مردمی و طرز تلقی جدید از آزادی بیان و حق دسترسی افراد به اطلاعات و انتشار آن توسط همگان و رعایت حقوق مردم و افراد ملت پدیدار گشته است. حق برخورداری از آزادی بیان، اصلی ترین و بنیادی ترین حق وسایل ارتباط جمعی و حقوق رسانه های جمعی است و حق استقلال رسانه ای، لزوم حمایت از تکثیرگرایی رسانه ای و حق انتشار آزاد و البته در چارچوب قوانین و مقررات هر کشوری نیز از دیگر حقوق در این زمینه محسوب می شود. حقوق ارتباطات در ایران دارای قوانین، قواعد و مقررات پراکنده ای است و به عبارت دیگر، این رشته حقوقی دارای قوانین مدون و مشخصی نیست.

در این مجموعه سعی شده است قوانین و مقررات مرتبط با نهادهای ارتباطی در یک مجلد جمع آوری شود تا از رجوع کارگزاران، دانشجویان و فعالان عرصه های حقوقی، روابط عمومی و ارتباطات به منابع متعدد کاهش دهد. در پایان امید است با تدوین و تصویب قوانین جامع در اسناد بالادستی و نیز سایر مقررات مورد نیاز نهادهای ارتباطی، زمینه های لازم برای ارتقای نظام جامع اطلاع رسانی، ارتباطات و روابط عمومی در کوتاهترین زمان ممکن صورت گیرد، تا از نظر حقوقی و قانونی فضای لازم برای فعالیت در این حوزه بیش از پیش فراهم شود.

اسماعیل بایبوردی

۱۳۹۴